Va plagiar Quevedo al rector de Vallfogona?

Autor: Bartomeu Mestre i Sureda
Data de publicació: 15-02-2011

Són de Quevedo tots els poemes atribuïts a Quevedo? O com passa al llarg de tota la història de la literatura dels segles XVI i XVII també li han endossat poemes que eren d'autors catalans?

Fa anys que tenia penjat a l'excusat de casa meva el poema "En apreci d'estar enamorat", atribuït al Rector de Vallfogona. El sé de memòria i l'he recitat més d'una vegada per fer esclafir la gent de rialles sanes. És aquell que comença:

"Sarna e polls cria lo cabell daurat,
lleganyes cria l'ull que és més cristós...".

I que és idèntic a un d'en Quevedo que fa:

"Piojos cría el cabello más dorado,
legañas hace el ojo más vistoso...".

Doncs, el passat mes d'abril, les diverses televisions --inclosa TV3 ("la nostra"?)--, dedicaren amples espais a parlar de la gran troballa d'uns poemes inèdits de Quevedo. La descobridora d'aquest tresor era una alumna catalana. Com que va llegir (en castellà) el poema que jo sé, vaig decidir començar a gratar sobre la veracitat i no hi va haver manera de discernir-ho. És cert que sobre el Rector de Vallfogona hi ha molts de misteris, però se sap que va estar a Madrid on, possiblement, va combatre (com fan els glosadors) amb Quevedo i que, també, va arribar a Portugal, on s'ha trobat un llibre que inclou el poema en qüestió. De qui és?

No és que tot plegat m'importi gaire, la veritat. De moment, jo l'he despenjat de casa. De Quevedo tots sabem l'odi que tenia als catalans. D'on li surt tal odi? Qualque català el va humiliar en públic? Bé, com que sé que en Jordi Bilbeny ha

trobat dades que relativitzen el "siglo de oro español", potser aquí teniu una pista més per on gratar. Jo m'he dedicat a la recerca històrica, però no tinc prou elements i no tinc ganes d'anar a Portugal a veure les "catalanades" de Quevedo per saber si, a més d'un anticatalanista, també era un plagiador.

Bartomeu Mestre i Sureda